

Durmuş Hocaoğlu

“Onurlu AB Üyeliği” Tezinin Kritiği: VIII

Yeniçağ, “Analiz”., 04 Kasım 2005, Cuma., s.12
“Analiz” Sıra No: 325; 2005-123; Kasım-02

YENİÇAĞ

Kısaca görmüş bulunmaktayız ki, Avrupa Birliği üyesi ülkeler arasındaki ekonomik bütünleşme, esas olarak siyâsî bütünleşme için bir araçtır. Tabiatıyla, reddi imkânsız bir gerçektir ki, bu süreç, zorlu ve sancılı bir süreç olduğu gibi, sonu da hiç kimse tarafından kat’î bir sûrette te’minat altına alınamamaktadır, alınamaz da. Çünkü, evvelen, en üst seviyede tartışılmaz bağlayıcı bir prensip olarak, tarihin hiç kimsenin avuçlarının içinde olmadığını hâtırlamak gerekir. Sâniyen, bu sürecin hedefine tam bir muvaffakiyyetle vâsıl olması, milliyetçilikleri ve ulus-devletleri alt etmesine bağlıdır; ancak, ulus-devletlerin ve milliyetçiliklerin, umûmen dünyada, ortadan kalkmak yerine yeni bir yapılanma ve hattâ çap genişleme sürecine girdiği de bir başka hakikat olduğu gibi, husûsen Avrupa Birliği üyesi ülkelerinde de, hâlâ muayyen bir gücü muhâfaza ettiği en son olarak geçtiğimiz mayıs ve haziran referandumlarında Fransa ve Hollanda’nın verdiği cevaplarla ortaya çıkmış bir başka hakikattir. Ancak, bütün bunlara karşılık, Avrupa Birliği’nin dağılması gibi bir ihtimâlden henüz söz açılması mümkün görünmemektedir ve bunda da en temelli faktörlerin başında — aynı zamanda bir başka yandan dağılmayı da sonuçlandırabilecek olan etkiler yaratan — ekonomik bütünleşmedir. Ekonomik bütünleşmenin dağılmayı tetikleyen yönde yarattığı etkiler, esas olarak — Almanya, Fransa, İngiltere, Hollanda gibi ülkelerden oluşan — zenginler klübünde görülmektedir; çünkü, bilindiği gibi, kalın çizgilerle ifade edilecek olursa, Avrupa Birliği üyesi ülkelerin bir kısmı para vermektedir diğer kısmı ise para almaktadır; bu ise, zenginler klübünün, ürettikleri ekonomik değerlerin muayyen bir bölümünü Birlik için fedâ etmeleri anlamına gelmektedir. Ne var ki, bir yandan yükselen ekonomik durgunluk ve işsizlik, diğer yandan da aşırı genişleme, zenginlerin yükünü iyice arttırmış bulunmaktadır ki bu nâhoş vaziyet, kazan kaldırmanın en büyük sebebinin teşkil etmekte ve milliyetçi tepki de — salt yüksek ideallerden dolayı değil — burada ortaya çıkmaktadır; söz gelimi, Hollanda tam bağımsız bir ulus-devlet olarak kalmış olsaydı, bütün gelirleri ülke içinde kalıp kendi vatandaşlarına dağıtılacakken, bunun bir kısmını İspanya’ya, İtalya’ya vermekte olduğu gibi şimdi bir de Bulgaristan, Polonya v.s. sıraya girmiş bulunmaktadır; ya bir de hafazanallah, 70 milyon Türk’ün boğazı? Olacak iş değil. Fakat beri yandan, Birlik üyesi ülkelerin ekonomik güçlerinin toptan yükselişi de ancak Birlik ile mümkün olabilmektedir. Yâni, Birlik’in dağılması, muhtemeldir ki, şimdikinden daha zayıf bir Hollanda ekonomisi demek olacaktır. İşte bu, hâl tarzı Birlik’in âkıbetini de tâyin edecek olan hâlisüddem bir dilemdir. Bu dilemmanın âkıbetini zamanla göreceğiz; ancak görünen o ki, Birlik’in dağılmasından ziyâde, bu babda ıslahî cihetine gidilmesi eğilimi doğacaktır; çünkü AB şimdiden o kadar kurumsallaşmış bulunmaktadır ki, dağılması çok zor olacağı gibi, gerçekleşmesi durumunda birçok şeyin eski hâline avdeti de mümkün olmayacaktır.

İşte, ekonomik bütünleşmenin rolü ve ehemmiyeti burada tekrar karşımıza çıkmaktadır: Avrupa’yı, temelde, birbirine kopmaz sağlam bağlarla bağlayan siyâsî bir birliğe dönüştürmek. Emin Köktaş’ın, “*Avrupa bütünleşmesi siyasetinin mantıki sonucu, tüm Avrupa’da ve dünyadaki değişim ve dönüşüme çok etkili bir cevap olmasıdır. 90’lı yılların*

*başlarından itibaren dört temel fikrin toplumsal olarak şekillenen Avrupa'nın gelişmesini belirlediği görülmektedir” dedikten sonra bu dört temel fikri “Tek pazarın ve ekonomik birlik ve para birliğinin gerçekleştirilmesi; Maastricht (1992) Antlaşmasının ve onun reformu olan Amsterdam (1997) Antlaşmasının realize edilmesi; Avrupalıların siyasal birlik yolunun açılması; Orta ve Doğu Avrupa'daki dönüşümün biçimlenmesi ve Avrupa Birliği'nin bu devletleri kabul etmeye hazırlanması” şeklinde sıralaması da [“Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Partileri”., *Liberal Düşünce.*, Sayı: 25-26, Kış-Bahar 2002., s.89-90], bir vakitler Sovyetler Birliği'nin — şüphesiz çok kaba metodlarla — denediği “Pax Sovietica” Projesi'nin şüphesiz çok daha mûtedil ve üye milletlerin gönüllü mutâbakatını esas alan, ama temelde yine elitist bir nitelik taşıyan bir versiyonu gibi duran “Pax Europeana” Projesi'nin te'vidinden başkası değildir.*

Şüphesiz, Pax Europeana Projesi, çok daha mûtedil ve hattâ demokratik, çünkü üye milletlerin gönüllü mutâbakatını esas alıyor, ama yine şüphesiz — çok ‘soft ve light’, ama bir o kadar da güçlü ve etkili — bir elitist niteliği var; çünkü, asıl motor halklar değil elitler.

